

Ålands Natur och Miljö rf

Agenda 21 & Hållbart vardagsliv

Nyhetsbrev nr 100
SEPTEMBER 2007

Nu är det snart dags för bilfri dag igen. Årets tema är "Streets for people" (Gatorna för folket) och det kommer att bli en riktig folkfest på de avstängda gatorna i Mariehamn. Du behöver heller inte ta bilen till Skördefestens öppna gårdar. Det utgår buss- loopar varje heltimme mellan klockan 14 och 21 från bussplan i Mariehamn. Du kan hoppa på och av vid de gårdar du vill. Dessutom är det program på bussarna -dubbel så trevligt!

Till de öppna gårdarna åt Eckeröhållet går det bra att åka med de ordinarie bussturer.

Nyhetsbrevet jubilerar....

Nyhetsbrevet du nu håller i din hand är nummer 100. Det vill vi gärna uppmärksamma lite extra!

Nyhetsbrev nr 1 utkom i juni 1995. Då hade kontoret precis startat, efter finansieringsbeslut av landskapsstyrelsen och Mariehamns stad.

I nyhetsbrevet kunde man den gången läsa om FNs miljökonferens i Rio 1992, då 181 länder enades om att hållbar utveckling är viktigt och att varje land ska arbeta lokalt för att åstadkomma en global hållbar utveckling.

... och även kontoret!

I september är det 10 år sedan Maria började jobba som Agenda 21 -samordnare. Grattis säger vi andra!

En kväll för hållbar utveckling

Den 29 augusti ordnade Agenda 21-kontoret ett utbildningstillfälle för politiker med temat hållbar utveckling. 24 personer deltog i utbildningen som hölls av Mats Lönngren.

Han tog upp bakgrunden till en del av de miljöproblem vi har i dag och berättade om vad en hållbar utveckling innebär.

En hållbar utveckling innebär att vi börjar leva på ett sätt som inte försämrar förutsättningarna för kommande generationer. Det innebär att vi i vår del av världen behöver förändra vårt sätt att leva i dag. Bland annat måste vi sluta med att ta upp skadliga ämnen som lagrats i berggrunden, vi måste värna om mark, växter och vatten, vi måste minska vår användning av kemikalier och sluta slösa med jordens resurser.

Månadens boktips!

15 september kommer Mathias Klum ut med en ny bok, som heter Viljans väg. Boken handlar om Klums arbete som naturfotograf men även om hans engagemang för hotade arter och miljöfrågor.

Viljans väg är Klums nionde bok och den ges ut av förlaget Tierra Grande Publishing.

Bilfri dag 22 september

Bilfri dag är ett evenemang som firas i hela Europa. Årets gemensamma tema är ”gatorna för folket”. I Mariehamn firar vi med folkfest på de avstängda gatorna: Torggatan mellan Nygatan och Styrmansgatan och Köpmansgatan från Torggatan till Ålandsvägen.

Program lördag kl 10-14

På Torggatan:

- Loppis
- Information om alternativ energi, FEPA
- Värmeslag

På Köpmansgatan:

- Minimusikal med Musikinstitutets elever och musikerna Frisk & Simonsen, Anders Laine och Anton Johansson, under ledning av Julia Westerberg och Catherine Frisk-Grönberg. Text och musik: Kjell Frisk. Framförs kl 12 och 13.30
- Valgata, våra politiska partier presenterar sig inför valet
- Avslutning på Agenda 21– kontorets sommarkampanj, Klimatförändringen och Östersjön
- Utmaning för politiker
- Marknad och servering med Emmaus

I freds- och miljöparken Tusenskönan, mellan Emmaus och Nygatan:

- Ålands Natur och Miljö inbjuder till **en workshop med Kari Niskanen**. Vi skapar **fågelskrämmor** för söndagens tävling på Skördemarknaden. Föreningar kan anmäla sig till Agenda 21-kontoret, men du kan också ansluta dig på plats.
- Stadsvandring på cykel med guidning av Folke Wickström, start kl. 12.00.

Uppdaterat program hittar ni på vår hemsida på www.agenda21.ax

Ta bussen på bilfri dag!!!

För dig som vill vara bilfri men ändå besöka Skördefestens öppna gårdar ordnas i år extra många bussturer. Förutom tematurerna går det i år även buss-loopar till skördefestens öppna gårdar. Man kan hoppa på och av bussen vid de gårdar man vill besöka. På bussturerna kommer det att finnas program. Fullständig tidtabell och mer information finns i Skördefestens broschyr och på www.agenda21.ax

Bussarna avgår varje hel timme från bussplan kl 14-20. På bussarna blir det program av olika slag. Biljetten kostar 11 € för vuxna och 6 € för barn, och gäller på alla turer.

14.00 Ekobussen: ekologisk mat från frö till gryta med Lotta Funck

15.00 Ålandsbussen: guidning med Tea Ojala

16.00 Bilgalen: föreställningar med Mats Stenlund

17.00 Ålandsbussen: guidning med Tea Ojala

18.00 Poesibussen: texter av och med Doris Ingman

19.00 Antikbussen: historisk guidning med Gun Styrström

20.00 Spökbussen: spök, mord och andra hemskheter med Leo Löthman

Paddla, orientera eller cykla!

Vi ordnar även alternativa färd sätt mellan vissa gårdar.

Paddla: Mellan Limnäs Gård (nr 18) och Bolstaholms Gård (nr 19).

Orientera: Mellan Tjudö vingård nr 24 och Cederbergs nr 25. Dessutom blir det stadsorientering mellan gårdarna i Mariehamn.

Cykla hemifrån och hoppa på bussen!

Frågor och anmälan till paddlingen tas emot av Agenda 21– kontoret.

Valdags!

Vi har ställt de åländska partierna mot väggen inför valet. Här får du veta vad de anser är den viktigaste åtgärden för att minska Ålands koldioxidutsläpp till en hållbar nivå:

Centern:

Åländsk Center arbetar för förbättrad kollektivtrafik för att minska utsläppen från biltrafiken och för utbyggnad av vindkraften.

Frisinnad Samverkan:

Åtgärder som skapar goda förutsättningar för produktion av förnyelsebar energi som t.ex. vindkraft. Åtgärderna behöver nödvändigtvis inte ske med traditionella bidrag utan genom till exempel skattelättnader och fungerande infrastruktur för distribution på och utanför Åland.

HUT-gruppen:

Arbetsgången med hänsyn till hållbarhetstänkande är följande:

1. Ta reda på vad en hållbar nivå på koldioxidutsläpp per capita är för Ålands vid-kommande.
2. Nulägesanalys, det vill säga hur stora utsläpp har vi i dagsläget.
3. Gemensam vision om vad ett samhälle med koldioxidutsläpp på en hållbar nivå skulle innebära.
4. Tidpunkt när detta skall vara klart.
5. Utarbeta en handlingsplan.

Liberalerna:

Visionen är att Åland skall bli en klimatsmart förebild. Mer vindkraft! Mer cykel, buss och miljövänligare bilar! Mer ekologisk och närproducerad mat!

Medveten konsumtion, tjänster istället för varor!

Obunden samling:

Koldioxid utsläppen på Åland är orsakade främst av bilkörandet. Boendet är spritt och därav är kollektivt åkande relativt svårt att kunna realisera. Vi tror inte att avgiftsfri kollektivtrafik är lösningen utan vi måste få till speciallösningar genom samåkande och genom matartrafik upp till huvudlederna. Det är också omöjligt för många människor i ett visst skede av livet med till

exempel dagisförande och -hämtande att använda kollektivtrafik och för alla dem borde vi kunna erbjuda olika möjligheter till miljövänligare köraralternativ.

I dag är väl de nya dieselbilarna det bästa alternativet, men de är också dyra och kan inte köpas av vem som helst. Vi väntar på kombinerade el och diesel eller något annat alternativ som tekniken tar fram och som och som också kan "tankas" på Åland.

Socialdemokraterna:

Frågan om vilken åtgärd som är viktigast för att minska Ålands koldioxidutsläpp för att nå en hållbar nivå är orimlig eftersom det krävs flere åtgärder. Det finns knappast någon enstaka åtgärd som kan resultera i en hållbar nivå. Socialdemokraternas åtgärder är följande:

- Mariehamns fjärrvärmesystem övergår i höst till bioenergi vilket resultera i att halva Åland efter det värms upp av bioenergi (inte fossila bränslen)

- När vindmöllorna på Båtskären är färdiga att leverera el försörjs Åland till 25 procent av utsläppsfri vindkraft. Förverkligas alla planerade vindmöllor kan vi 2010-2011 vara uppe i 80 procent vindkraft för att täcka vårt elbehov.

- Avgiftsfri busstrafik införs på hela Åland.

- Ett heltäckande nät av gång- och cykelbanor byggs ut

Åtgärder inom transportsektorn kräver nationella och internationella regleringar för att bli verkligt effektiva.

Ålands Framtid:

Gränsöverskridande genom att se till att Åland får upp frågan på Östersjönivå, så att gemensamma åtgärder kan vidtas mot sjö- och lufttrafiken.

Lokalt genom att försöka lägga om biltrafiken på Åland till elbilar, som laddas med ström från vindkraft och kanske på sikt med vågkraft, i så stor utsträckning som möjligt.

Gynna lokalproducerat så att behovet av transporter minskar

Sträva efter att minska energiförbrukningen och prioritera förnyelsebar energi.

Månadens tips

Bjud in dina vänner till en klimatsmart middag!

Avspark för Ålands Virtuella Naturum

Projektet Ålands Virtuella Naturum har nu dragit igång. Syftet med projektet är att samla och presentera information om den åländska naturen på Internet. Naturumet ska kunna användas av bland annat naturintresserade turister, skolklasser och ålänningar som söker efter tips på utflyktsmål.

Projektet pågår till juni 2008. Som projektledare fungerar Johan Sjölund på företaget wellComing.

Projektägare är Ålands Natur och Miljö med Östersjöfonden som samarbetspartner. Projektet är ett EU-projekt som sponsras av VikingLine och PAF.

Har du tips på något som borde finnas med? Då kan du kontakta Johan på tel 0457-3749613 eller e-post naturum@wellComing.com. Du kan också prata med Tove på Agenda 21-kontoret.

Ekobröd

Nu finns det möjlighet att köpa åländskt ekologiskt bröd! Pettas ekobageri på Finnö i Geta har öppet på lördagar från kl 10. Där kan du köpa flera olika sorters bröd och även sitta ner vid kakelugnen och dricka en kopp te eller kaffe medan du bestämmer dig. Pettas gör även hemleveranser enligt överenskommelse. Och brödet är jättegott! Kontaktuppgifter hittar du på www.petta.biz.

Ekocafé

Café Bönan i Sjökvarteret kommer att ha öppet ännu oktober ut. Passa på att äta ekologisk lunch eller ta en eko-fika!

Vem ska få miljöpriset?

Valberedningen för Ålands Natur och Miljös årliga miljö- och citronpris vill ha in era förslag! Vet du någon som gjort något bra för miljön? Anmäl till telefon 17230 eller e-post natur.miljo@aland.net. Observera att citronpriset inte delas ut till någon privatperson.

Ålands Natur & Miljö Agenda 21 kontoret och Hållbart vardagsliv

Adress: Norragatan 13 B

22100 Mariehamn

Telefon: 17230, 12771

E-post: info@agenda21.ax

hallbart.vardagsliv@agenda21.ax

tove@agenda21.ax

Hemsida: www.agenda21.ax

www.anom.aland.fi

Öppet: vardagar 9-16 med undantag för kampanjer etc.

Personal: Maria Stenroos- Fagerström

Lotta Jakobsson

Tove Teir-Siltanen